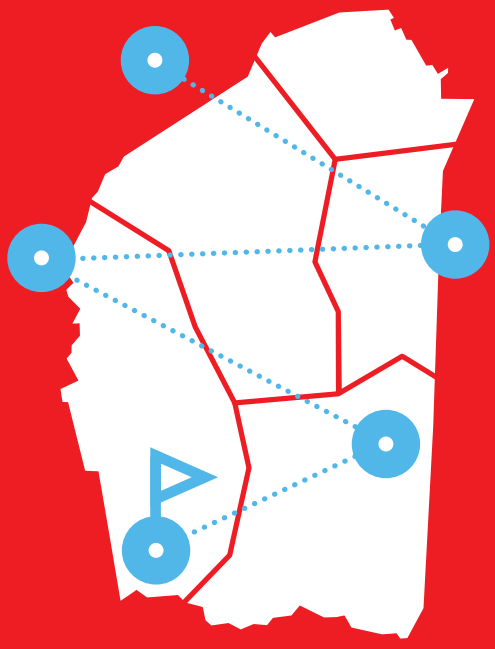
Routekaart naar een omgevingsvisie

GEMEENTE EMMEN

JANUARI 2019



Routekaart naar een omgevingsvisie

Gemeente Emmen

Emmen bereidt zich voor op de komst van de Omgevingswet. Eind 2020 willen we een inspirerende, gedragen en integrale omgevingsvisie klaar hebben. We zien dit als een kans om een stip op de horizon te zetten voor onze gemeente. Een toekomstbeeld voor Emmen waarin we geloven en een slim en gedragen kader voor de ruimtelijke ontwikkelingen in onze stad en kernen. Ook het proces ernaartoe zien we als vliegwiel voor vernieuwing van ons omgevingsbeleid en als mogelijkheid om nieuwe kansen en samenwerkingen te verkennen.

In deze 'Routekaart omgevingsvisie Emmen' werken we stapsgewijs uit hoe we daar - samen met onze samenleving en ketenpartners - naartoe werken. Eerst gaan we in op de komst van de Omgevingswet, de aanleiding om een omgevingsvisie op te stellen. Vervolgens staan we stil bij de ambities voor de Emmense omgevingsvisie en een eerste verkenning van de opgaven. In het derde hoofdstuk beschrijven we de beoogde samenwerking met de politiek, samenleving en ketenpartners. Tot slot presenteren we de routekaart zelf. Daarin beschrijven we de fasen en concrete stappen om eind 2020 tot een gedragen omgevingsvisie te komen.

Over de Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is een ingrijpende decentraliseringsopgave. Het wordt door sommigen wel de 'grootste staatsrechtelijke verandering sinds Thorbecke' genoemd. Wij zien het als een kans om ons omgevingsbeleid beter, eenvoudiger en uitnodigender te maken. In de Omgevingswet worden tientallen huidige wetten en regels voor de fysieke leefomgeving samengevoegd en gemoderniseerd. Aparte wetten op onder andere het gebied van infrastructuur, wonen, natuur en milieu zijn daarmee verleden tijd. Gemeenten, provincies en het Rijk werken straks vanuit een brede visie, met een integraal plan en via integrale regelgeving aan een betere fysieke leefomgeving. De Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking. Dit lijkt ver weg, maar dat is het niet. De inwerkingtreding van de wet vraagt veel voorbereiding. De Omgevingswet heeft namelijk een grote impact op de wijze waarop we beleid maken en uitvoeren, in 'wat' we doen en 'hoe' we dat doen.

De Omgevingswet heeft vier verbeterdoelen:
- het verbeteren van besluitvorming;
- meer inzichtelijkheid, gebruiksgemak en voorspelbaarheid;
- meer samenhang in beleid, regelgeving en besluitvorming;
- meer bestuurlijke afwegingsruimte.

Deze verbeterdoelen vertegenwoordigen een nieuwe benadering van de fysieke leefomgeving, samenwerking en participatie. Een belangrijk uitgangspunt is het centraal stellen van de leefomgeving en de inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen die in die leefomgeving wonen, werken en recreëren. De Omgevingswet daagt hen uit om met initiatieven en plannen te komen. Het motto van de Omgevingswet is dan ook 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit'.

PLANINSTRUMENTEN

De Omgevingswet kent zes instrumenten: het omgevingsplan, het omgevingsprogramma, de omgevingsvergunning, het projectbesluit, de Algemene Rijksregels en de omgevingsvisie. De omgevingsvisie speelt in dit geheel een cruciale rol door een stip op de horizon te zetten en de koers te bepalen. Ze is een samenhangende visie en beschrijft de strategische koers van de leefomgeving in de gemeente. Het document vervangt onze huidige structuurvisie, het milieubeleidsplan, de natuurvisie, verkeers- en vervoersplannen,waterplannen et cetera. De omgevingsvisie is vormvrij: alle gemeenten zijn verplicht om een omgevingsvisie op te stellen, maar wat daarin staat en welke vorm de visie krijgt mogen zij zelf bepalen. Hoewel de omgevingsvisie geen externe bindende werking heeft, is ze wel richtinggevend bij het opstellen van het omgevingsplan. Inwoners en bedrijven krijgen dus zeker te maken met de visie.

De omgevingsvisie dient voor 2023 te worden opgesteld, maar we vinden het als gemeente belangrijk er nu al mee aan de slag te gaan. Een gedeelde visie op de ontwikkeling van onze gemeente helpt ons om op tijd de juiste keuzes en investeringen te maken. Daarnaast vormt de omgevingsvisie de basis voor het op te stellen omgevingsplan, de programma's en vergunningen, waarmee we ook aan de slag zijn in het programma Omgevingswet.

In het omgevingsplan nemen we de fysieke regels op die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen uit de omgevingsvisie. Het is te vergelijken met het huidige bestemmingsplan, waarin de toedeling van functies in een gebied wordt bepaald en de plan-juridische kaders en mogelijkheden voor planinitiatieven worden beschreven.

We nemen hierin de 'bruidsschat' mee: rijksregels over onder andere horeca en geluid die gedecentraliseerd van het Rijk naar gemeenten en waterschappen worden overgedragen. Gemeenten hebben straks de keuze om die onderwerpen anders te regelen, maar het is in de praktijk onmogelijk om al deze onderwerpen op tijd in ons omgevingsplan te verwerken. De 'bruidsschat'-regels worden daarom voor een goede overgang in eerste instantie automatisch zonder wijziging opgenomen in het omgevingsplan.

PROGRAMMA OMGEVINGSWET

We zijn via het Programma Omgevingswet al hard aan de slag om aan onze nieuwe en veranderde taken te kunnen voldoen en zetten met deze routekaart een volgende stap. In het programmaplan Programma Omgevingswet beschrijven we onze visie op de Omgevingswet:

"Emmen is van ons allemaal [...]. De gemeente Emmen gaat uit van ruimte binnen de fysieke leefomgeving. Samen nadenken en (mee-)doen staat centraal [...] Afwegingen vinden integraal plaats met oog voor ruimte, regels en proces en voor publiek versus individueel belang. [We] opereren vanuit beleidskaders en streven naar maatwerk passend bij de droom (de bedoeling). Mensen kunnen op elk gewenst moment informatie en processen inzien en beheren. Informatie is snel, betrouwbaar en voor een ieder gelijk. De gemeente Emmen staat naast u om u te helpen en waar gewenst mee te denken in mogelijkheden."

Wij werken hieraan door inzet op de bestuurlijke keten, instrumenten en regels (omgevingsvisie en omgevingsplan). Ook werken we aan digitalisering, werkprocessen en organisatie, gedrag, competenties en cultuur en programmabrede activiteiten zoals monitoring en risicomanagement. Parallel hieraan hebben we het organisatie-ontwikkeltraject Emmen Ontwikkelt VeRDeR en de Digitale Agenda 2020 waarbij informatisering rondom het omgevingsgericht toegankelijker, efficiënter en transparanter wordt ingericht. Ook sluiten we aan bij het Informatiebeleidsplan Onderweg naar Morgen waarin we open en transparant werken als één efficiënte overheid: massaal digitaal en maatwerk lokaal.

OMGEVINGSVISIE

Wij zien de omgevingsvisie als kans om de omslag te maken van de huidige toelatingsplanologie naar uitnodigingsplanologie, gebaseerd op nieuwe rollen en verantwoordelijkheden. Dit betekent dat alle componenten van de visie onderling op elkaar worden afgestemd, zodat er één samenhangende visie ontstaat op de leefomgeving. De visie is daarmee meer dan een optelsom van verschillende beleidsterreinen, ze vormt een integraal document dat verwoordt wat voor gemeente we willen zijn.

In de Omgevingswet staat beschreven welke onderdelen een omgevingsvisie in ieder geval bevat:

- Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: wat kenmerkt Emmen en wat is de kwaliteit hiervan? Denk hierbij ook aan niet-fysieke aspecten die invloed hebben op de kwaliteit van de leefomgeving, zoals bijvoorbeeld gezondheid en/of ontmoeting.
- De hoofdlijnen van voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied: wat gebeurt er en wat gaat er gebeuren?
- De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid: wat zijn de doelen en hoe worden die doelen bereikt?
- Er wordt rekening gehouden met de milieubeginselen uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VwEU), namelijk het voorzorgsbeginsel.
- Er is sprake van gebiedsgerichte differentiatie en een afweging van de verbrede afwegingsruimte die door de Omgevingswet wordt geboden.
- Er wordt aangegeven of en hoe participatie is georganiseerd en wat de resultaten hiervan zijn.
- De omgevingsvisie voldoet aan de eisen (digitaal) van de ministeriële regeling. Het is elektronisch raadpleegbaar en voldoet aan de vastgestelde publicatie standaarden.

Wij zien de omgevingsvisie als kans voor verbreding en verandering. We kijken daarom verder dan deze verplichte onderdelen en kiezen voor een brede, integrale omgevingsvisie. In het volgende hoofdstuk beschrijven we onze Emmense ambities voor de omgevingsvisie. ■

Ambities Emmense omgevingsvisie

De Emmense omgevingsvisie daagt ons uit om de komende tijd een aantal vragen te beantwoorden. Wat voor gemeente willen we zijn? Welke opgaven en kansen zien we in de stad, de kernen en het buitengebied? Wat is daarop het gewenste antwoord? Hoe verhoudt dit zich tot bestaande ambities en beleid? En hoe gaan we daarbij samenwerken en vormgeven aan rollen en verhoudingen tussen gemeente, organisaties en bewoners? In dit hoofdstuk beschrijven we onze ambities voor de Emmense omgevingsvisie en maken we alvast een voorzichtige eerste verkenning van opgaven die in de omgevingsvisie een plek kunnen krijgen.

SAMENWERKING

De Omgevingswet vraagt om een naar buiten gerichte houding van de gemeente Emmen en de betrokken partijen. De bedoeling van de Omgevingswet is het verbeteren van de leefomgeving door meer ruimte te geven aan de partijen in die leefomgeving en hen te faciliteren bij zelf initiatief nemen. Participatie is daarmee een voorwaarde. Deze insteek sluit aan op de beweging die de gemeente in verschillende projecten en programma's al maakt. Wij zetten de Omgevingswet daarom doelbewust in om de participatie verder te versterken. Zowel in het proces van het maken van de omgevingsvisie als in de omgevingsvisie zelf geven we de samenleving en ketenpartners een belangrijke plek. We hebben de ambitie om onze omgevingsvisie in verbinding met de samenleving en ketenpartners te maken, in co-creatie. Waar willen we met elkaar naartoe werken? Wat vinden we in Emmen echt belangrijk? Wie levert daarvoor welke inspanning? In het volgende hoofdstuk beschrijven we op welke manier we willen samenwerken met welke partijen.

POLITIEK NAUW BETROKKEN

Aan de basis van de omgevingsvisie staat een aantal fundamentele, politieke keuzes over de inhoud en vorm van ons omgevingsbeleid. De politiek en het bestuur betrekken we daarom aan de voorkant bij het proces. De gemeenteraad en het college werken de onderlinge rolverdeling bij aanvang van het proces helder uit. We vragen de gemeenteraad een duidelijke keuze te maken: zien ze een rol voor zichzelf als controlerend, kaderstellend of willen ze juist een heel actieve rol aannemen?

DENKEN EN WERKEN VANUIT 'DE BEDOELING'

Wij werken in het kader van de Omgevingswet volgens het principe 'uitgaan van de bedoeling'. In het programmaplan Programma Omgevingswet beschrijven we dit als streven naar maatwerk dat past bij de droom ('de bedoeling'). Dat betekent dat we eerst ons doel bepalen en daarna kijken wat voor (werk)proces en organisatie nodig is om dat doel te bereiken. We streven naar een wendbare en flexibele organisatie met oog voor de dienstverlening, waarin de inwoner centraal staat. Belangrijke voorwaarden hierbij zijn het zoeken naar de 'ja', minder regels en meer duidelijkheid. Eén van onze uitgangspunten is 'slagvaardig samenwerken'. Wij kiezen bewust voor werken vanuit vertrouwen en minder vanuit bureaucratie en control-sturing.



In welke richting willen we ons als stad, de kernen en het buitengebied ontwikkelen?

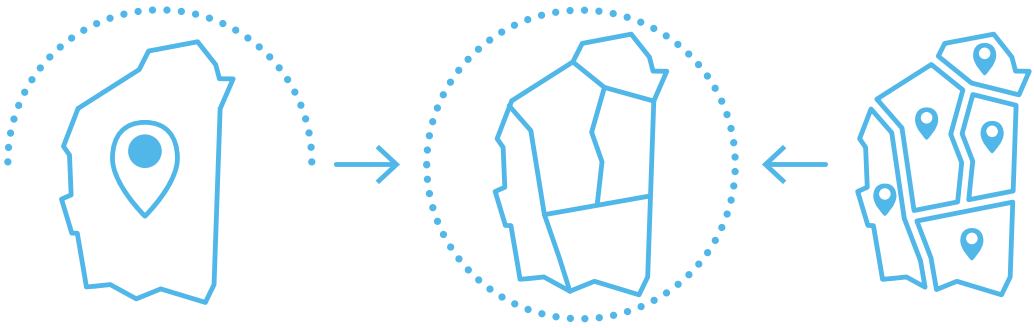
BESTAAND BELEID EN AMBITIES

We hebben in Emmen een mooie basis van beleid waar goed over is nagedacht, zoals de strategische visie 'Emmen 2030: dáár wil je zijn!' en de omgevingsvisie 'Emmen Centrum'. We nemen bestaand beleid daarom als basis voor onze omgevingsvisie, bouwen daarop verder, schonen het waar nodig op en voegen toe wat in het huidige beleid nog ontbreekt. Daarvoor kijken we naar lokaal beleid, maar ook naar beleid dat we in regionaal verband hebben opgesteld. In het proces om te komen tot een omgevingsvisie stemmen we af met lopende lokale, regionale en dorpsprocessen rondom belangrijke thema's. Denk bijvoorbeeld aan de woon- en leefbaarheidsvisies en de sociale gebiedsagenda's.

GEBIEDSGERICHT

We willen met de omgevingsvisie aandacht besteden aan de diversiteit in opgaven, kansen en behoeften binnen de gemeente Emmen. We werken op onderdelen gebiedsgericht aan de omgevingsvisie, want onze ambities worden pas realiteit op het niveau van het complex, de straat of het gebied. In elke kern, elke wijk, elk gebied is het vertrekpunt daarbij anders. Ook draagt een gebiedsgerichte uitwerking bij aan een integrale benadering; een gebied laat zich immers niet in beleidsdomeinen opknippen.





Door aan te sluiten bij de opgaven per gebied verwachten we meer participatie en samenwerking te organiseren. Hechting aan de eigen leefomgeving mobiliseert mensen en organisaties om bij te dragen.

We bouwen gezamenlijk voort op wat we al hebben en verbreden en verdiepen waar dat nodig is. De gemeentebrede omgevingsvisie biedt ons daarvoor de kaders: in welke richting willen we ons als stad, de kernen en het buitengebied ontwikkelen? Deze ambities werken we verder uit in gebiedsopgaven. Hierin beschrijven we kernkwaliteiten, omgevingswaarden en kansen per gebied. We schakelen tussen verschillende schaalniveaus: sommige onderwerpen vragen om gemeentebreed beleid (bijvoorbeeld water), andere onderwerpen juist om variatie per deelgebied. Zo ontstaat er een 'mengpaneel'; een aantal thema's waarop per deelgebied aan de knoppen gedraaid kan worden. De gemeente bewaakt daarbij de optelsom van de keuzes die in elk deelgebied gemaakt worden. Wat de precieze gebiedsindeling wordt, bepalen we in fase twee in het proces.

UITVOERING CENTRAAL

We willen graag aansluiten op de dynamiek van de samenleving. We beginnen direct met de uitvoering om zo fysieke en sociaal-maatschappelijke verandering in een gebied, stad of dorp in gang te zetten. De omgevingsvisie is voor ons namelijk geen pak papier maar een visie die uitnodigt tot initiatieven en die kan faciliteren binnen duidelijke kaders. De nadruk ligt op een gebiedskader waarin ontwikkelingen de ruimte krijgen en van de grond kunnen komen. Wij stellen daarom een uitvoeringsparagraaf op met concrete programma's, projecten, middelen en instrumenten.

We wachten de vaststelling van de omgevingsvisie niet af om tot de gewenste verandering te komen. Al tijdens het opstellen van de omgevingsvisie beginnen met het uittesten van de nieuwe, gewenste praktijk. We creëren daarvoor een Omgevingslab. We selecteren een (klein) gebied waar we versneld het proces van de routekaart doorlopen. In een half jaar lopen we in het gebied de eerste twee fases door als leertraject. Waar lopen we tegenaan? Wat werkt wel en wat werkt niet? Wat zijn de belangrijkste keuzemomenten? We werken hiermee volgens een design thinking aanpak: we ontwerpen een aanpak, testen deze direct in de praktijk, monitoren resultaten en passen de aanpak direct aan. Zo krijgen we steeds betere ideeën en oplossingen.

DYNAMISCH DOCUMENT

Onze samenleving is voortdurend in beweging en hier sluiten wij graag op aan. We zien onze omgevingsvisie daarom als een dynamisch document. We kiezen voor een tijdshorizon van 2030 (in lijn met de eerder opgestelde strategische visie 'Emmen 2030: dáár wil je zijn'), maar passen de omgevingsvisie periodiek aan de actualiteit aan. Monitoren en evalueren is daarbij erg belangrijk: nieuw beleid en een nieuwe werkwijze vragen voortdurende (kwantitatieve en kwalitatieve) monitoring om resultaten en leerervaringen te bewaken. We nemen hierbij de lessen mee van onze eerdere ervaringen met het 'stuurwiel sociaal domein'.

INTEGRALITEIT VOOROP

Integraliteit staat centraal in onze omgevingsvisie. We formuleren verbindende kernopgaven waarbij we de (sectorale) scope van bestaande stukken verbreden en/of verbinden. De omgevingsvisie gaat in op de verplichte wettelijke thema's (bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed, werelderfgoed). Wij kiezen hierbij voor verbreding met thema's zoals onderwijs, zorg en duurzaamheid.

HELDER PROCES

Dit alles vereist een eenduidig, continu en flexibel proces. Het raakt het werk van alle medewerkers in het fysieke, sociale en economische domein, van de ketenpartners en de samenleving. We zien dit als een grote kans om op een andere manier samen te werken aan de leefomgeving.

EERSTE VERKENNING VAN DE OPGAVEN

We beginnen met een goede basis van bestaand beleid. In de strategische visie 'Emmen 2030: dáár wil je zijn' en het collegeprogramma 2018-2022 'Samen investeren!' beschrijven we wat voor gemeente Emmen wil zijn: betrokken, leefbaar, duurzaam, bereikbaar, sociaal en ondernemend. We zetten in op Emmen als innovatieve kern in Noord- en Oost-Nederland op het gebied van moderne industrie, vrijetijdseconomie, onderwijs en leefomgeving. We streven naar een stevige positie als logistiek knooppunt tussen de Randstad en Noordoost-Europa en Emmen kent onderscheidende en wervende woon- en werkmilieus.

Dit zijn hoge ambities, die veel vragen van en gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Dat betekent dat we met een aantal stevige opgaven aan de slag gaan. In de omgevingsvisie werken we deze verder uit en voorzien we ze van handelingsperspectief. Op basis van de hierboven genoemde documenten, opgaven en beleid komen we tot een eerste verkenning van mogelijke opgaven. Een eerste verkenning is nodig zodat we met enige richting het proces kunnen vormgeven en de bestaande scope van de stukken verbreden. Dit zijn niet de definitieve opgaven. In het koersdocument en in de omgevingsvisie verkennen en positioneren we de opgaven verder.

Aantrekkelijk vestigingsklimaat

We zetten in op een vestigingsklimaat met aantrekkelijke werkmilieus, een stevige samenwerking met het (beroeps)onderwijs, cultuur als groeibriljant en vindingrijkheid bij vernieuwing van ruimtelijke inrichting. In de kadernota Economie 'De Economische Evolutie van Emmen' beschrijven we hoe we nauw samenwerken met het onderwijs en bedrijfsleven voor versterking van onze arbeidsmarkt. Ook willen we de ruimtelijke kwaliteit van onze bedrijventerreinen verbeteren door een divers aanbod van terreinen en bedrijven en door ruimte te geven aan de dynamiek van bedrijven. We houden de bereikbaarheid van en in de gemeente op peil door uitvoering te geven aan het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan, de integrale parkeervisie en het fietsplan. Zo vergroten we de doorstroming van het hoofdwegennet, de bereikbaarheid per trein en bus, de fietsinfrastructuur en heldere bewegwijzering. Ook denken we aan het digitale netwerk als de fysieke afstand tot voorzieningen groter wordt en zorgen we voor het onderhoud van de infrastructuur. Bedrijvigheid en economie zijn ook in de nationale en provinciale omgevingsvisies belangrijke thema's.

Aantrekkelijk woonklimaat

Een aantrekkelijk woonklimaat is heel belangrijk voor de leefbaarheid in de kernen en wijk en het vestigingsklimaat van onze gemeente. Ruim drieduizend woningen moeten worden verbeterd met het oog op duurzaamheid, levensloopbestendigheid en betaalbaarheid. Dit betekent dat we een kwaliteitsslag gaan maken in de bestaande woningvoorraad. Nieuwbouw is ook nodig voor het opvangen van groei van het aantal huishoudens de komende jaren, van de opgaven van de veranderende woningbehoefte en als vervanging van kwalitatief slechte woningen in de bestaande voorraad. In de kern Emmen is de meeste ruimte voor groei van de woningvoorraad: zo moet nieuwbouw in het centrum leiden tot meer variatie. Ook richten we ons op de betaalbaarheid, vergrijzing, wonen en zorg en de leefbaarheid.

Energietransitie

Wij streven naar een welvarende, CO_2-vrije samenleving in Emmen. Het is onze ambitie om in 2050 geen fossiele energie meer te gebruiken. Klimaatneutraliteit is ook een belangrijk thema in de Nationale omgevingsvisie (NOVI). We kennen veel beleid rondom de energietransitie zoals de Energienota 2017-2020, de samenwerkingsovereenkomst expeditie energieneutraal wonen in Drenthe en de grensoverschrijdende samenwerking met Haren in de Smart Energy Region Emmen-Haren (SEREH). Binnen de context van de provincie Drenthe werken we de komende maanden aan een Regionale Energiestrategie. We gaan er vanuit dat de energietransitie een belangrijke bijdrage kan leveren aan de innovatieve gemeente die we willen zijn.

Leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen en het buitengebied

De leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen en het buitengebied ontwikkelen zich anders dan in de stad. De opgaven zijn anders en de benodigde oplossingen dus ook. Het is een uitdaging om de dorpen en het buitengebied in de toekomst vitaal te houden in het licht van ontwikkelingen zoals bevolkingskrimp en schaalvergroting in de landbouw. De omgevingsvisie sluit aan bij de woon- en leefbaarheidsvisies voor de verschillende dorpen. Deze visies komen tot stand samen met inwoners, woningcorporaties, ondernemers en andere organisaties. In Nieuw-Weerdinge bevorderen we bijvoorbeeld de leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen door onder andere in te zetten op de dorpsingangen, het groenonderhoud, het woningaanbod en de parkeerproblematiek. In het programma Vitaal Platteland en in het beleid rondom glastuinbouw, tuinbouwbeleid en veehouderijen richten we ons op stimulering van de plattelandseconomie met aandacht voor de agrarische sector, natuur en landschap en toeristisch recreatieve mogelijkheden.

Demografische transitie

Volgens de rekenkamercommissie Emmen (onderzoek juni 2018) verwachten we tot 2027 een bevolkingsdaling van ongeveer 2,4 procent tot 3,2 procent (2.100 tot 3.500 personen). Vooral jongeren trekken weg vanwege opleiding of werk. Het aantal huishoudens groeit tot 2025/2030 nog door en krimpt dan ook. Dit betekent concreet dat huishoudens in Emmen steeds kleiner en ouder worden (huishoudensverdunning en vergrijzing) en dat de beroepsbevolking krimpt. Dit heeft consequenties voor de zorg- en woningbehoefte in de gemeente, maar ook voor de ambitieuze economische speerpunten uit de strategische visie. In de Centrumvisie Emmen en de Woonvisie wordt de demografische transitie al aangestipt. Er is nog geen integrale visie op de demografische transitie en een analyse over de demografische transitie per gebied of kern ontbreekt.

Gezonde leefomgeving

De Omgevingswet kent een belangrijke rol toe aan het thema gezonde leefomgeving. Dat onderschrijven wij: een gezonde gemeente bestaat uit gezonde inwoners. Wij kennen relatief veel inwoners met overgewicht, leefstijlgerelateerde ziekten en een slechte leefstijl. Wel zien wij een grote veerkracht en betrokkenheid in onze samenleving. In de kadernota ‘Sportief Bewegen’ en de beleidsnota ‘Emmen Gezond’ 2018-2021 zetten wij in op het bevorderen van gezondheid. Ook zetten wij blijvend in op de wettelijk vastgestelde milieunormen.

Toerisme, cultuurlandschap en erfgoed

Toerisme, cultuurlandschap en erfgoed zijn belangrijke dragers van onze economie. We willen ons rijke cultuurlandschap en erfgoed op peil houden en nog beter inzetten om kwaliteit aan de leefomgeving toe te voegen. Wildlands is een van onze grote trekpleisters net als onze hunebedden, Meerstalblok en Veenpark. Met ‘Emmen Vernieuwt’ zetten wij onder andere in op het Rensenpark als laagdrempelige creatieve hotspot met bovenregionale uitstraling.

Veiligheid

Ook in onze gemeente hebben we te maken met drugsgebruik, huiselijk geweld, ondermijning en het verbeteren van het woon- en leefklimaat. We zetten in op fysieke-, sociale- en verkeersveiligheid. In het Uitvoeringsplan veiligheid 2018 oefenen we al met een integrale aanpak door dit uit te werken voor Angelslo. De effecten van alle veiligheidsthema’s worden namelijk vaak het eerst zichtbaar in de wijk. ■



Samen aan de slag

We maken de omgevingsvisie samen! Een belangrijk doel van onze omgevingsvisie is een integraal en gedragen toekomstbeeld van Emmen. Ook vinden we het belangrijk dat de uitvoering centraal staat en dat de visie bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en marktpartijen handelingsperspectieven biedt. Daarbij hebben we de samenleving, ketenpartners, politiek en medeoverheden meer dan nodig. We willen dan ook samen met hen werken aan de omgevingsvisie.

Een goede samenwerking vertrekt vanuit een heldere en gedeelde opvatting over de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen. Op die manier kunnen we elkaar beter vinden en begrijpen. Ook kunnen we elkaar vanuit onze eigen verantwoordelijkheden aanspreken op rolneming, prestaties en verwachtingen. Hieronder beschrijven we op welke manier we de samenleving, politiek, ketenpartners en medeoverheden willen betrekken bij het opstellen van de omgevingsvisie.

DE SAMENLEVING

De Emmense omgevingsvisie biedt inspiratie en een kader voor de samenleving. Onder 'de samenleving' verstaan wij alle mensen die samen de Emmense maatschappij vormen. Zij nemen een centrale positie in. Het gaat hierbij om inwoners, ondernemers en hun vertegenwoordigers in bijvoorbeeld cliëntenraden, de Erkende Overlegpartnerstructuur (EOP's), dorpsraden en ondernemersverenigingen van de gemeente Emmen. Zij nemen een centrale positie in in zowel de Omgevingswet als de Emmense sturingsfilosofie. Zij wonen, werken en recreëren in de leefomgeving die het onderwerp is van de omgevingsvisie en weten dan ook als geen ander wat er speelt en wat nodig is voor de toekomst. We willen dat de omgevingsvisie de samenleving uitnodigt en uitdaagt om zelf bij te dragen aan de kwaliteit van de leefomgeving in Emmen. Om dat te bereiken betrekken we hen in een vroeg stadium bij de omgevingsvisie, zodat het niet alleen een visie voor, maar ook een visie ván Emmenaren is.

We bereiden ons goed voor en brengen in beeld welke processen en projecten al lopen in de verschillende gebieden. We sluiten aan bij al lopende participatietrajecten zoals de woon- en leefbaarheidsvisies, sociale gebiedsagenda's en 'Emmen Vernieuwt' projecten. Als in een dorp of wijk al bijeenkomsten door de gemeente georganiseerd zijn, kijken we of we de omgevingsvisie daarop kunnen aanhaken, zodat we inwoners niet overvragen. Ook benutten we onze waardevolle 35 EOP's. Deze ondernemers, bewoners of andere vertegenwoordigers uit een gebied zijn de officiële vertegenwoordigers en vaste gesprekspartners van de gemeente Emmen én een belangrijk aanspreekpunt voor inwoners uit het gebied.

We zien dat de verschillende wijken en dorpen een eigen cultuur hebben en we vinden het belangrijk daar met maatwerk op aan te sluiten. We vragen de samenleving ons hierbij te helpen door op te halen wat er in de wijken en dorpen speelt. In het proces willen we hen naast de inhoudelijke opgaven ook vragen naar de sturingsprincipes: wat heeft de samenleving nodig om gemotiveerd te raken en blijven bij de omgevingsvisie? Bij de totstandkoming van de omgevingsvisie voor het centrum van Emmen hebben we hier met ondernemersvereniging Vlinderstad al intensief mee geoefend. Zo neemt ieder de eigen verantwoordelijkheid en werken we samen aan onze leefomgeving.

KETENPARTNERS

Onder ketenpartners verstaan wij de partijen die een formele- of opdrachtnemersrol vervullen in het kader van (de uitvoering van) ons omgevingsbeleid. Onze ketenpartners zijn onder andere de GGD, ondernemers, horeca, makelaars, waterschap, brandweer, regionale uitvoeringsdiensten en Vereniging Parkmanagement Bedrijventerreinen (VPB) Emmen. We ontwikkelen een volledig overzicht van het krachtenveld en alle Emmense ketenpartners met onze stakeholderanalyse in fase twee. Deze partijen voeden ons met ervaringen en expertise die wij zelf niet in huis hebben. We zien een belangrijke rol voor onszelf als gemeente bij het uitnodigen van deze partijen, maar

vragen ook van hen eigen initiatief en een actieve participerende rol. De ketenpartners kunnen de gemeente, net als de samenleving, voeden met informatie over de opgaven die een rol spelen in onze gemeente.

MEDEOVERHEDEN

De Emmense omgevingsvisie komt tot stand binnen een context van nationale, provinciale, regionale en interne samenwerking. Onder medeoverheden verstaan wij het Rijk, de provincie Drenthe, de waterschappen Vechtstromen en Hunze en Aa's, de regio, samenwerkingsverband Border-Odoorn, Coevorden, Emmen (BOCE) en omliggende gemeenten. Ook zij zijn hard aan de slag met de omgevingsvisie. Zo kent het Rijk de Nationale omgevingsvisie (NOVI) waarvan de afronding in 2019 is gepland. De provincie Drenthe heeft de omgevingsvisie geactualiseerd in 2018. Verder onderzoekt de BOCE-regio de mogelijkheden om een regionale omgevingsvisie op te stellen en op welke thema's dit kansrijk zou zijn. Dit onderzoek wordt afgerond in 2019.

Wat vinden we belangrijk, waar willen we naartoe en hoe stellen we ons als overheid op?



We vinden het belangrijk om complementair te zijn aan en samen te werken met onze medeoverheden. Emmen kan in 2021 klaar zijn om te werken binnen de kaders van de Omgevingswet, maar als anderen dat niet zijn staan we allemaal met lege handen. We doorlopen een vergelijkbaar proces en hebben ook deels te maken met dezelfde partijen. We blijven elkaar informeren en we zorgen voor afstemming, bijvoorbeeld door onze medeoverheden uit te nodigen of hen in reguliere (afstemmings)overleggen bij te praten over de Emmense omgevingsvisie. Ook bespreken we kansen voor samenwerking in het licht van de Omgevingswet.

POLITIEK

De omgevingsvisie is gebaseerd op een aantal fundamentele keuzes over wat voor gemeente Emmen wil zijn. Wat vinden we belangrijk, waar willen we naartoe en hoe stellen we ons als overheid op? Wat heeft prioriteit en zijn de 'ordenende principes' als belangen van ambities in de praktijk met elkaar botsen? Dit zijn politieke vragen. De gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders worden dan ook zo vroeg mogelijk, intensief en periodiek betrokken bij het ontwikkelen van de omgevingsvisie.

De gemeenteraad en het college dagen we aan de voorkant van het proces uit om uitspraken te doen over hun verwachtingen, gewenste rol- en taakopvatting. Dit wordt vertaald in een startnotitie. De gemeenteraad wordt betrokken bij alle fasen van de omgevingsvisie. Zij maken daarin keuzes over de kaders en het ambitieniveau. Afhankelijk van hun keuzes met betrekking tot de eigen rolneming praten zij in elke fase ook inhoudelijk mee. We verkennen de mogelijkheid om voor de periode van totstandkoming van de omgevingsvisie een speciale, tijdelijke raadscommissie omgevingsvisie in te stellen. Met het college kijken we naar de mogelijkheid om het college als 'stuurgroep omgevingsvisie' te laten functioneren. Verder is het voor bestuurders en raadsleden van belang om voldoende kennis te hebben over de omgevingsvisie en over integraal werken. Aan het eind van het proces stelt de gemeenteraad de omgevingsvisie vast als dynamisch document dat voortdurend geactualiseerd wordt. De formele aftrap van een nieuwe manier van werken!

INTERNE ORGANISATIE

De Omgevingswet is de kans om op een andere manier te werken. Deze kans gaan wij benutten. Binnen het Programma Omgevingswet werken we daar al aan in de aandachtsgebieden 'werkprocessen en organisatie' en 'gedrag, competenties en cultuur'. Beide aandachtsgebieden zorgen voor aansluiting op het organisatieontwikkelingstraject 'Emmen ontwikkelt VeRDeR' met als hoofdambitie "Meer van de Samenleving, een andere overheid" en "Mensgerichte dienstverlening" Hierbij staat de medewerker centraal bij het inrichten van de dienstverlening voor onze samenleving en ketenpartners.

We hanteren ronde tafels waarbij we interdisciplinair bij elkaar zitten rondom verschillende thema's. Bij het werken aan de omgevingsvisie sluiten we zoveel mogelijk aan bij deze interne trajecten.

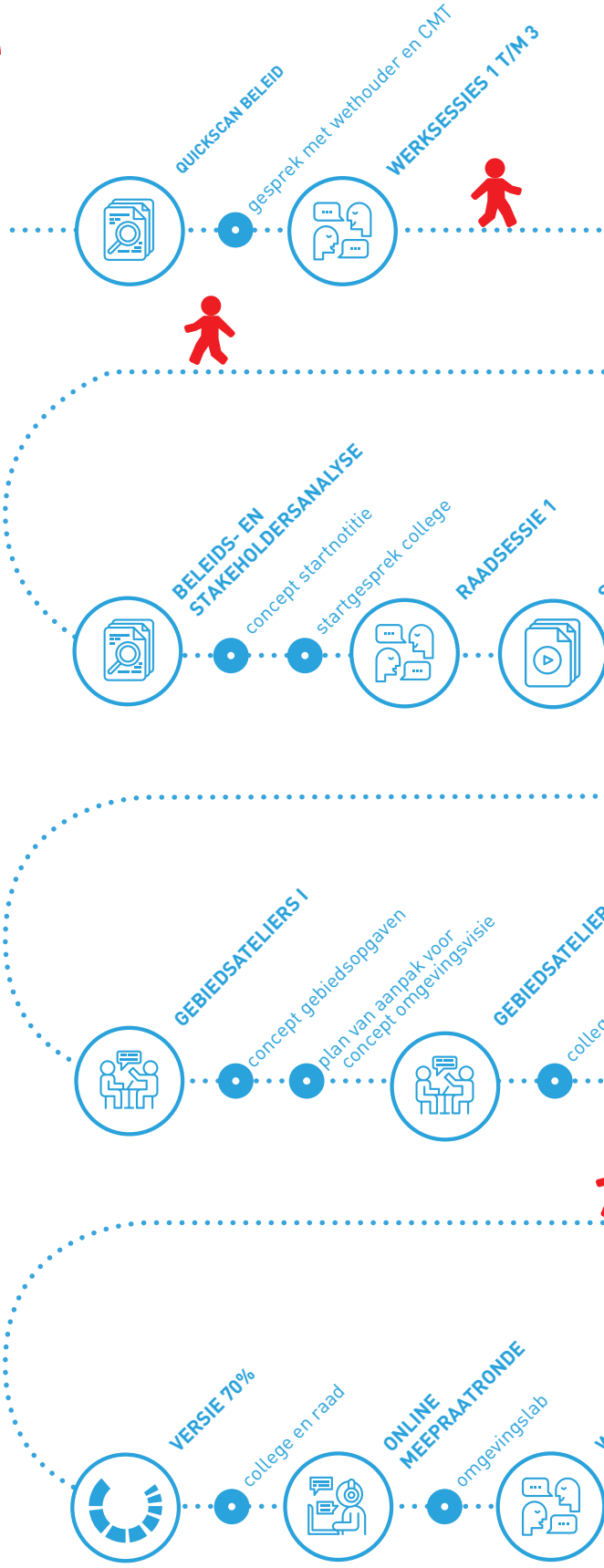
Zoals gezegd willen we met de omgevingsvisie verder bouwen op bestaand beleid en waar nodig opschonen en aanvullen. Daarom hebben we een goed beeld nodig van de bestaande ambities en kaders. De interne organisatie staat aan de lat om deze verzameling om te vormen tot een integrale en breed gedeelde basis voor de omgevingsvisie. We zorgen dat we ons huiswerk op orde hebben.

We creëren betrokkenheid en draagvlak voor de omgevingsvisie in de gehele interne organisatie. Dit gebeurt via de lijnorganisatie. Het programma Omgevingswet ondersteunt en faciliteert daarbij waar nodig en gewenst. Iedereen krijgt te maken met de omgevingsvisie. Wij zorgen eerst voor een smal en diep draagvlak bij een kleine groep mensen die kunnen en willen veranderen. De linkingpins per team en het Concern Management Team (CMT) zijn het voorbeeld voor de verandering voor andere collega's. Op die manier ontstaat er een vliegwieleffect.

Het opstellen van de omgevingsvisie vraagt veel van de interne organisatie, die voor de meeste onderdelen initiatiefnemer en kartrekker is. Dit geldt zowel voor medewerkers als management. De inzet van externe partijen, die adviseren en begeleiden, is daarbij (op onderdelen) nodig. ■



De routekaart naar de omgevingsvisie



Om tot een omgevingsvisie te komen die aan onze ambities voldoet, hebben we op basis van de bovenstaande ambities en context een routekaart voor de ontwikkeling ervan opgesteld. De routekaart is een stappenplan met heldere stappen, mijlpalen en planning.

Bij de totstandkoming van de omgevingsvisie onderscheiden we vier mijlpalen:
1. Routekaart
2. Koersdocument
3. Gebiedsopgaven
4. Omgevingsvisie

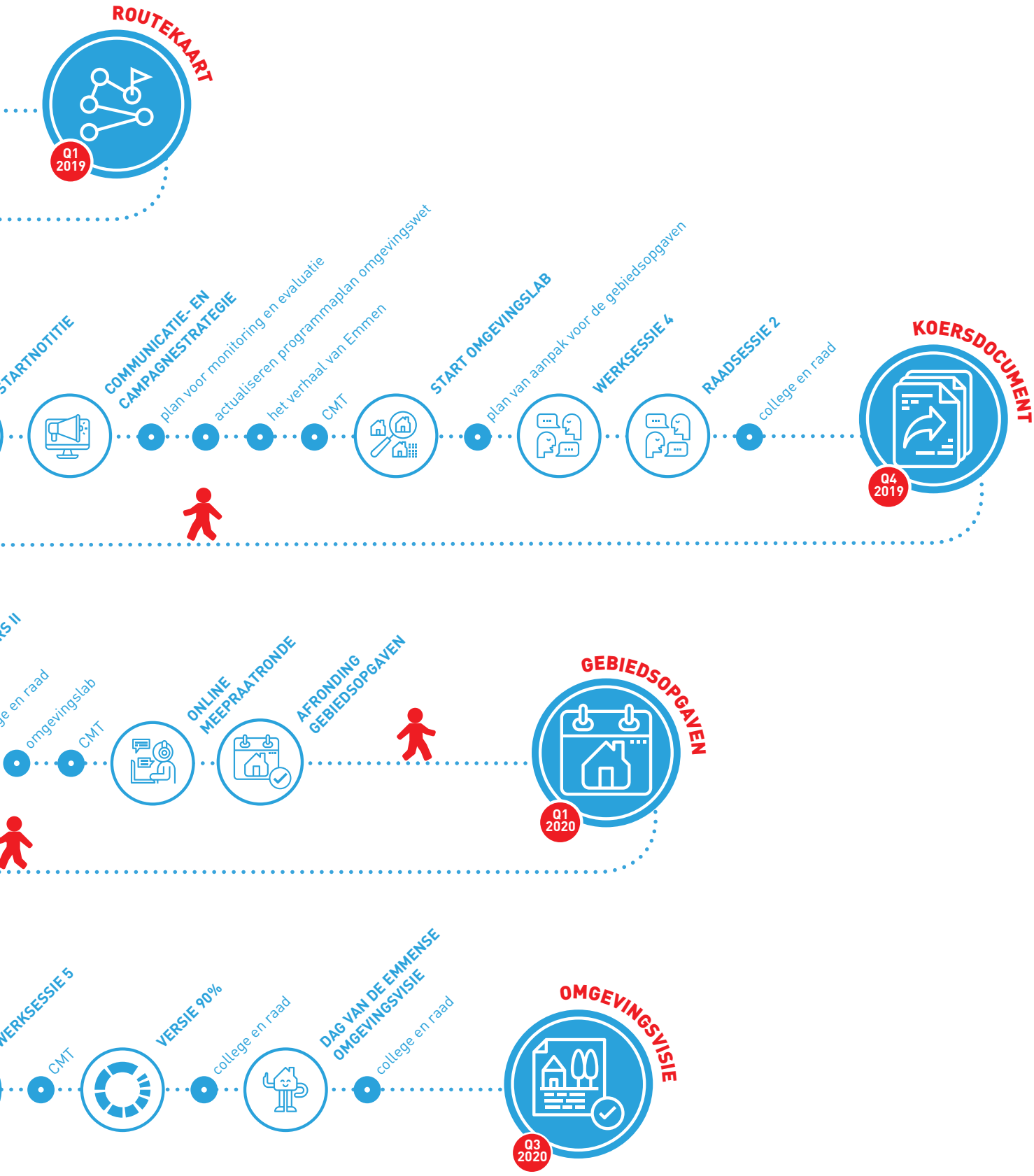
We beschrijven per mijlpaal het doel en de ambitie, de stappen die we gaan zetten om er te komen en welke rol de verschillende partijen daarbij innemen. We komen tot vier fasen:

FASE 1: OPSTELLEN ROUTEKAART

De eerste fase is het opstellen van deze routekaart waarin we de af te leggen route naar de omgevingsvisie beschrijven, 'het plan van aanpak'. In het derde en vierde kwartaal van 2018 is er een **quickscan** van het beleid uitgevoerd. Hierbij is het bestaande beleid geanalyseerd op onder andere actualiteit, thema's, doel en ambities. In **gesprekken met de wethouder en het CMT** zijn de ambities voor de routekaart bepaald. Vervolgens hebben we drie interne **werksessies** georganiseerd om verwachtingen op te halen, de routekaart op te stellen en de fasen en stappen uit te werken. Tijdens de Week van de Omgevingswet boden we inspiratie, kennis en ervaringen over de Omgevingswet in de vorm van lezingen, panelgesprekken, het omgevingsspel en netwerkmomenten. Ook bespraken we de concept-routekaart. In het eerste kwartaal van 2019 is vervolgens de routekaart afgerond.

FASE 2: ONTWIKKELING KOERSDOCUMENT

We beginnen met het bepalen van de eindbestemming: wat zijn onze ambities, waar werken we naartoe, wat vinden we het belangrijkst? We leggen de basis voor onze


ROUTEKAART
Q1 2019
STARTNOTITIE
COMMUNICATIE- EN CAMPAGNESTRATEGIE
plan voor monitoring en evaluatie
actualiseren programmaplan omgevingswet
het verhaal van Emmen
CMT
START OMGEVINGSLAB
plan van aanpak voor de gebiedsopgaven
WERKSESSIE 4
RAADSESSIE 2
college en raad
KOERSDOCUMENT
Q4 2019
RS II
ge en raad
omgevingslab
CMT
ONLINE MEEPRAATRONDE
AFRONDING GEBIEDSOPGAVEN
GEBIEDSOPGAVEN
Q1 2020
WERKSESSIE 5
CMT
VERSIE 90%
college en raad
DAG VAN DE EMMENSE OMGEVINGSVISIE
college en raad
OMGEVINGSVISIE
Q3 2020

omgevingsvisie in een koersdocument waar de samenleving, ketenpartners, de politiek en de interne organisatie zich aan verbonden voelen. Het doel van het document is een helder, gedeeld en uitnodigend beeld van waar we samen naartoe willen en waar we samen aan werken.

Het koersdocument schetst de belangrijkste ambities en opgaven en gaat in op wat voor gemeente Emmen wil zijn. De basis hiervoor ligt in ons bestaande beleid. We schonen het beleid op, vullen het aan en bouwen er op verder, net als op de ambities uit de strategische visie en het collegeprogramma. Ons koersdocument voegt waarde toe aan het bestaande beleid door de verbinding ervan in een aantal integrale ambities en het verbreden van de (sectorale) scope van bestaande stukken. We voegen thema's zoals onderwijs, zorg en duurzaamheid toe. Doordat we de reikwijdte van de omgevingsvisie vergroten, voorkomen we tegenstrijdigheden met andere beleidsvelden.

Het koersdocument past bij het DNA van Emmen en nodigt uit tot initiatief. Het biedt kaders bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie. We toetsen er beleid en initiatieven aan. Het koersdocument vormt daarmee een gedragen en gedeeld toekomstbeeld. Hier werken we integraal en gezamenlijk met onze samenleving naartoe.

Het koersdocument past bij het DNA van Emmen en nodigt uit tot initiatief. Het biedt kaders bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie.

Inhoud koersdocument

- DNA: beschrijving van het 'Verhaal van Emmen'. Wat voor gemeente is Emmen? Wat kenmerkt ons?
- Ambities: wat voor gemeente wil Emmen zijn, wat zijn de belangrijkste kernkwaliteiten? Deze ambities zijn integraal en bevatten ordenende principes.
- Opgaven: de belangrijkste ontwikkelingen die in het licht van onze ambities op ons afkomen.
- Communicatie- en campagnestrategie: overzicht van de (gebruikelijke en minder gebruikelijke) ketenpartners, medeoverheden en samenleving en hoe en wanneer we hen betrekken.

Stappen

Het zwaartepunt van het proces ligt in deze eerste fase: we leggen hier de basis voor de rest van het proces en voor het inhoudelijke deel van de omgevingsvisie. We ronden de fase na de zomer van 2019 af met het vaststellen van het koersdocument. We gaan dus voortvarend aan de slag.

Allereerst ronden we onze **beleid- en stakeholderanalyse** af. Bij het ontwikkelen van de routekaart is een quickscan van het beleid gemaakt, op basis waarvan we een diepgaande analyse maken van beleid dat kan blijven bestaan, niet meer actueel is en/of aangevuld moet worden. We hebben hierbij ook aandacht voor ons regionale beleid en sorteren voort op de Regionale Energiestrategie (RES) in het tweede kwartaal van 2019. Ook maken we een stakeholderanalyse waarin we alle belanghebbenden en ketenpartners in beeld brengen, kijken waar hun belangen liggen en hoe we daarmee om willen gaan. Zo kunnen we het proces gericht verder vormgeven en onze stakeholders betrekken. Op basis van de analyse bepalen we onze beleidsruimte: op welke thema's in bestaand beleid ontstaat in de Omgevingswet meer lokale beleidsruimte dan nu, wat willen we daarmee en waar kunnen en willen we per deelgebied variëren? Zo is er bijvoorbeeld beleidsruimte in de Omgevingswet om gezondheid en sociale thema's verder te integreren in de leefomgeving.

Op basis hiervan ontwikkelen we een **concept startnotitie** waarin we de kaders van de opdracht bij het college en de gemeenteraad ophalen en vaststellen. Wat wordt de vorm van de omgevingsvisie? Wat is de rol van de politiek? Welke keuzes moeten er gemaakt worden? We schetsen een aanzet voor de ambities, opgaven en ordenende principes en leggen bloot op welke onderwerpen politieke keuzes gemaakt moeten worden en zo mogelijk welke keuzes mogelijk en raadzaam zijn. Dan gaat het zowel om de belangrijkste ambities en opgaven voor de omgevingsvisie (in samenhang met de bredere ambities van het college en de gemeenteraad) als om rolneming van het college en de gemeenteraad in het verdere proces. Deze concept startnotitie gebruiken we als basis voor een bestuurlijk **startgesprek met het college** en een **raadsessie**. De uitkomsten van deze gesprekken verwerken we in de definitieve **startnotitie**.

In deze fase ontwikkelen we tevens een **communicatie- en campagnestrategie**, waarin we beschrijven hoe we de samenleving en ketenpartners informeren en mobiliseren bij de volgende fases. We maken eenduidige afspraken over de manier waarop we met inwoners communiceren (posters, per brief, digitaal, via een app), hoe vaak (na elke fase, elke week, ...) en welke instrumenten we inzetten om hen te enthousiasmeren (de 'campagne omgevingsvisie Emmen'). Dit kan bijvoorbeeld via een interactief online platform waarop mensen meelezen en input leveren. De totstandkoming van de omgevingsvisie 'Emmen Centrum' dient hierbij als voorbeeld. Zo'n online platform kan dienen als experiment met E-participatie zoals in het bestuursakkoord wordt aangekondigd.

Parallel hieraan ontwikkelen we een **plan voor monitoring en evaluatie**. We vinden het belangrijk om onze visie regelmatig te evalueren, te meten en te actualiseren. Hoe gaan we meten? Welke (nul)metingen zijn er nodig? Welke statistieken hebben we nodig, wat zijn de belangrijkste indicatoren en van welke onderzoeksmethoden maken we gebruik? We gebruiken onze ervaringen van de sociale gebiedsagenda's.

Ook **actualiseren** we in deze fase het **programmaplan Omgevingswet**: we beschrijven de impact van de Omgevingswet- en visie op ons werk door een beschrijving van en de benodigde inzet, capaciteit en de begroting. Zo hebben we een overzicht van wat het vraagt van de organisatie en hier spelen we op in.

Verder brengen we het '**Verhaal van Emmen**' in beeld. We halen kenmerkende beelden op en beschrijven het DNA van onze gemeente. Hierbij maken we gebruik van de Canon van de gemeente Emmen uit 2016.

Ook starten we het **Omgevingslab**. Het Omgevingslab is een pilot waarbij we in een (klein) gebied voor een aantal casussen versneld het proces van de routekaart en de fase daarna doorlopen. Zo oefenen we met het totstandkomen van de omgevingsvisie, maar ook van de (planologische) consequenties ervan voor het omgevingsplan en praktijkinitiatieven. De ervaringen uit de pilot gebruiken we voor continue bijsturing en verbetering van het verdere proces. We verwerken de opbrengsten van deze pilot in het koersdocument en de gebiedsopgaven.

Tegelijkertijd starten we de voorbereiding op de volgende fase: een **plan van aanpak voor de gebiedsopgaven**. We maken een keuze voor een eenduidige gebiedsindeling. Mogelijke gebiedsindelingen zijn:

- De vier kwadranten: De Stad, De Blokken, De Monden en De Velden. De indeling in kwadranten maakt helder onderscheid tussen stedelijk en (verschillende soorten) buitengebied en wordt als uitgangspunt genomen in de verordening op de overlegstructuren van de gemeente Emmen 2016.
- De zes gebieden zoals gehanteerd in de sociale gebiedsagenda's: Emmen Noord, Oost en Zuid, De Blokken, De Monden en De Velden. De stad Emmen is hierbij opgeknipt in Emmen Noord, Oost en Zuid.
- Een gebiedsopgave per kern. We vergelijken de verschillende gebiedsindelingen, maken een keuze en zorgen ervoor dat de gebiedsindeling in lijn is met de andere instrumenten van de Omgevingswet zoals het omgevingsplan.




Nieuw-
Weerdinge
gem. Emmen
Partner Stadt Langelsheim
Welkom

We realiseren ons dat uiteindelijk elke indeling (in enige mate) arbitrair is, maar geloven dat het vasthouden aan één indeling ons helpt bij het beoogde maatwerk en meer eenvoud in het omgevingsbeleid. Verder inventariseren we welke processen en projecten er al lopen in de verschillende gebieden en kijken we of en hoe we daarop kunnen aansluiten.

Vervolgens gaan we in een **werksessie** in gesprek met de ketenpartners. In deze bijeenkomst worden zij gevraagd mee te praten over het DNA van Emmen, de ambities en opgaven en de toekomstige samenwerking.

De opbrengsten van deze stappen verwerken we in het concept koersdocument. In een **raadsessie** gaan we in gesprek met het de gemeenteraad over het concept koersdocument. Ten slotte wordt het koersdocument in het vierde kwartaal van 2019 ter vaststelling aangeboden aan het **college en de gemeenteraad**.

We gaan in de gebiedsateliers gezamenlijk actief aan de slag: alle betrokken partijen worden aan het werk gezet.

FASE 3: OPSTELLEN GEBIEDSOPGAVEN

Emmen blinkt uit in variatie. Elk gebied heeft eigen projecten of specifieke locaties die bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving van Emmen. Wat zijn de behoeften van bewoners en ondernemers in Klazienaveen? Welke opgaven en kansen liggen er? Wat betekent de inzet op moderne industrie concreet voor Emmer-Compascuum? Wat kunnen we gebruiken van de woon- en leefbaarheidsvisie van Nieuw-Weerdinge?

We stellen daarom gebiedsopgaven op, waarin we de belangrijkste opgaven en kansen per gebied beschrijven, evenals het 'DNA' van het gebied. Ook inventariseren we de al lopende projecten en wat aanvullend daarop nog nodig is. Zo koppelen we onze gemeentelijke koers aan de ambities en opgaven per gebied. Het resultaat is een integrale visie en een 'mengpaneel' per gebied met de thema's die in een bepaald gebied meer of minder accent en beleidsruimte krijgen. Zo kunnen milieunormen in een gebied met veel landbouw en weinig bewoning anders zijn dan binnen de grenzen van de kernen en woonwijken. We sluiten aan op bestaande participatiestructuren (bijvoorbeeld in het kader van de woon- en leefbaarheidsvisies) zodat we de samenleving en ketenpartners niet overvragen.

Inhoud gebiedsopgaven

- Beschrijving van (ruimtelijke) kenmerken en opgaven van het gebied;
- Ambities/behoeften bewoners en ondernemers in het gebied;
- Vertaling van de gemeentelijke ambities naar het gebied;
- Mengpaneel: thema's waarop per gebied gevarieerd kan worden en de keuzes voor het specifieke gebied op die thema's;
- Lopende projecten per gebied;
- Kansen- en actiekaarten.

Stappen

De gebiedsopgaven zijn begin 2020 klaar. We werken hier in twee stappen naartoe. We beginnen met **eerste gebiedsateliers** met de samenleving en ketenpartners. Deze ateliers vinden op locatie plaats en kunnen ook onderdeel zijn van een al eerder georganiseerde gemeentelijke bijeenkomst in een gebied. We gaan in de gebiedsateliers gezamenlijk actief aan de slag; alle betrokken partijen worden aan het werk gezet. We maken in de ateliers kansenkaarten waarin we de resultaten van gesprekken weergeven op een kaart van het gebied. We schrijven vervolgens de **concept gebiedsopgaven**.

We gaan vervolgens opnieuw de gebieden in voor de **tweede gebiedsateliers**, waarin we de concept gebiedsopgaven terugleggen bij de samenleving en ketenpartners. We vragen hen op het concept te reageren en verdere input te geven. Parallel aan de tweede gebiedsateliers organiseren we een **online meepraatronde**: de resultaten van de eerste gebiedsateliers worden online gepubliceerd en mensen krijgen de gelegenheid om hierop te reageren. Wat er met hun inbreng gebeurt wordt vervolgens ook via dit online platform zichtbaar gemaakt. De exacte vorm hiervan hangt af van de te ontwikkelen communicatie- en campagnestrategie.

De interne organisatie verwerkt de opbrengsten van de gebiedsateliers in de **definitieve gebiedsopgaven**. Deze zijn in het eerste kwartaal van 2020 klaar voor besluitvorming en publicatie. De gebiedsopgaven worden vervolgens ter informatie voorgelegd aan het **college en de gemeenteraad**.

Op de achtergrond bereiden we ondertussen de volgende fase voor en maken een **plan van aanpak voor de ontwikkeling van de concept omgevingsvisie**. Zo bereiden we ons voor op de 'Dag van de Emmense omgevingsvisie' en bekijken we de voortgang van het proces.

FASE 4: ONTWIKKELEN OMGEVINGSVISIE

Eind 2020 is de concept omgevingsvisie klaar. Hierin bundelen we de opbrengsten van de voorgaande fases in een integrale en strategische visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Emmen, aangevuld met een gebiedsgerichte vertaling. We verbinden daar een concrete uitvoeringsparagraaf aan; het handelingsperspectief voor de gemeente Emmen. De concept omgevingsvisie moet eind 2020 gereed zijn voor politiek-bestuurlijke vaststelling. Onze leefomgeving is voortdurend in beweging en we willen daar waar nodig flexibel op kunnen inspelen. Daarom maken we van onze omgevingsvisie een dynamisch document dat periodiek geactualiseerd wordt.

Inhoud concept omgevingsvisie

- Kernambities. Wat voor gemeente wil Emmen zijn? Wat zijn de belangrijkste kernkwaliteiten nu en in de toekomst? Deze ambities zijn integraal, voorzien van ordenende principes en geven daarmee richting aan uitvoering en initiatieven.
- (Gebieds)opgaven. We noemen de belangrijkste ontwikkelingen, in het licht van onze ambities, die op ons afkomen.
- Rolverdeling, partijen en sturingsfilosofie.
- Uitvoeringsparagraaf. Een overzicht van programma's, projecten en andere middelen en instrumenten waarmee uitwerking en uitvoering wordt gegeven aan de omgevingsvisie. Daarbij gaat het onder andere om bestaande en nieuw op te stellen programma's. Ook beschrijven we hoe we de omgevingsvisie monitoren en periodiek actualiseren: bijvoorbeeld in een jaarlijkse 'Dag van de Omgevingsvisie' met politiek, samenleving, medeoverheden en ketenpartners.

Stappen

We maken in deze fase in korte tijd relatief grote stappen. We verwerken het koersdocument en de gebiedsopgaven in een integraal document met bovenstaande onderdelen. De **zeventig procent versie** van de omgevingsvisie is in het tweede kwartaal van 2020 gereed. Afhankelijk van de keuzes over politiek-bestuurlijke rolneming die de gemeenteraad en het college in het kader van de startnotitie maken, zorgen we hier voor afstemming tussen de interne organisatie, **het college en de gemeenteraad** over de inhoud en vorm van de concept omgevingsvisie. Verder hechten we veel belang aan de reactie en input van onze ketenpartners, de samenleving en medeoverheden. We organiseren daarom nogmaals de **online meepraatronde**. Ketenpartners en de samenleving kunnen reageren op het document. We publiceren de concept omgevingsvisie online en vragen ketenpartners, de samenleving en medeoverheden hierop te reageren. Ook nodigen we hen uit voor een **werksessie** waarin de concept omgevingsvisie gepresenteerd wordt en waar ruimte is voor laatste aanvullingen. We maken zichtbaar hoe we hun reacties verwerken in de **negentig procent versie**. Vervolgens organiseren we afsluitend een feestelijke afronding in de vorm van de '**Dag van de Emmense omgevingsvisie**'. Samen met de samenleving, ketenpartners en medeoverheden zetten we onze laatste stempel op de omgevingsvisie, de puntjes op de i, en bespreken we de uitvoering en het proces van de periodieke actualisatie.

We ronden deze fase af met een omgevingsvisie die gereed is voor besluitvorming. Het vliegwiel draait en we kijken ernaar uit om onze nieuwe kansen te benutten! ■

Meer informatie
Voor meer informatie over de Emmense omgevingsvisie en routekaart kunt u contact opnemen met programma-manager Dennis van Heteren.
D.vanHeteren@emmen.nl
telefoonnumer 140591.

Colofon
Deze routekaart is in januari 2019 opgesteld door de gemeente Emmen, met advies en onder begeleiding van RUIMTEVOLK.